

Bijlage - Overzicht vervolgprojecten Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang en informatie Wet verplichte GGZ

Overzicht vervolgprojecten Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO)

1. Vervolg schakel GGD'er

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Vangnetfunctie verbinden met lokale ondersteuning in de wijk. Versterken preventie en vroeg signalering.	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die zelfstandig wonen	Vervolg schakel-GGD'er tot eind 2020	€ 47.353

De Schakel-GGD'er, als pilotproject voor een jaar gestart met financiering door ZonMw, benadert actief partijen die werkzaam zijn op buurt- en wijkniveau. Er wordt bekendheid gegeven aan het bestaande meldpunt OGGZ/team Vangnet & Advies (V&A) en er worden afspraken gemaakt over intensivering van de samenwerking tussen ketenpartners. Het verbeteren van de signaleringsfunctie en samenwerking moet ertoe leiden dat personen die hulp nodig enerzijds eerder in beeld komen en anderzijds sneller een (gecoördineerd) hulpaanbod kunnen krijgen. Dit geldt zowel voor de cliënt als voor de omgeving die "slachtoffer" kan zijn van het gedrag van de betreffende persoon. Om het bovenstaande te bewerkstelligen bouwt de Schakel-GGD'er actief aan de samenwerking tussen professionals, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en waar mogelijk het sociale netwerk van de cliënt.

In het afgelopen half jaar is gebleken dat de Schakel-GGD'er een zeer goede aanvulling is op de werkzaamheden van V&A. Deze functie vult het hiaat op tussen V&A en de wijk, waardoor V&A meer bekend is bij partners en inwoners, er meer organisaties en inwoners in een vroeg stadium melden en personen met een psychische kwetsbaarheid eerder geholpen kunnen worden.

2. Maatwerk als vervolg op Tussen wal en schip

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Beperken overlast (en daarmee voorkomen van meldingen bij de politie). Maatwerk aanpak realiseren. Hiaat in zorgaanbod opvullen.	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die niet passen binnen het huidige aanbod, voor veel overlast zorgen en/of een potentieel gevaar opleveren voor anderen	Een maatwerk aanpak realiseren voor mensen die nu tussen wal en schip vallen	€ 300.000

Uit het onderzoek "Tussen wal en schip" uitgevoerd door GGD Hollands Noorden, blijkt dat de groep die tussen wal en schip valt zeer divers is. Subgroepen zijn:

- Een groep van ca. 30 overlastgevers waar het meest over gemeld wordt en waar zorgaanbieders en de politie veel werk aan hebben. Het gaat om overlastgevers met verslavings- en psychische problematiek, een aantal agressief tot zeer agressief en/of gevaarlijk. De groep bestaat uit weer te onderscheiden kleine subgroepen. Er zijn maatwerk oplossingen nodig die kunnen variëren van: strakke persoonsgerichte afspraken met zorgaanbieders, extramuraal wonen met intensieve

begeleiding (ook buiten kantoortijden), intramurale kleinschalige woonvoorzieningen met begeleiding en toezicht, containerwoningen of zwaardere oplossingen als bv. beveiligde zorg waaraan op bovenregionaal niveau wordt gewerkt in het kader van de “Aanpak personen met verward gedrag en met een veiligheidsrisico” op Noord-Holland Noord niveau.

Een maatwerkaanpak wordt op dit moment i.s.m. met ketenpartners nader uitgewerkt.

Een flexibel in te zetten werkbudget is nodig, om kosten te dekken, die niet uit de reguliere afspraken kunnen worden gedekt. De aanpak wordt gemonitord. GGD zorgt voor rapportage.

- Voor een tweede groep mensen met meervoudige problematiek geldt dat ze geen zware overlast geven, maar het niet lukt succesvol uit te stromen uit maatschappelijke opvang of beschermd wonen. Voor deze groep is meer op activering gerichte begeleiding nodig, eventueel in combinatie met (een andere vorm van) huisvesting.
- Een derde subgroep waar niet voldoende geschikt aanbod voor aanwezig lijkt te zijn, is de groep jongvolwassenen (18+) met psychische en/of gedragsproblemen die uitstroomt uit een (gesloten) instelling of anderszins tussen wal en schip belandt. Ook deze groep kan soms voor forse overlast zorgen. De omvang van deze groep en de vorm van de eventueel benodigde voorzieningen is nog niet helder. Mogelijkheden zijn bv. een Kamers met kansen project, een kleinschalige woonvoorziening met toezicht/begeleiding en/of begeleiding in de thuissituatie.

Het realiseren van kleinschalige woonvormen voor jongeren (18+) en een doorgaande zorglijn 18-/18+ maakt deel uit van de ontwikkeldoelen van de regionale inkoopgroep. In 2019 zullen deze in nauw overleg met zorgaanbieders en wijkteams en in afstemming met het regionale BW/MO overleg nader worden vormgegeven om tot concrete resultaten te kunnen komen.

3. Pilot Beschermd Thuis

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Bevorderen van het (weer) thuis wonen van mensen met psychiatrische problematiek (inclusieve samenleving).	Mensen met psychische of psychosociale problematiek die met intensieve begeleiding (beter) zelfstandig kunnen wonen in hun eigen dorp of buurt.	Start pilot project Beschermd Thuis (in eerste instantie 10 plekken te verdelen over de regio)	PM

Tot dusver is de definitie van Beschermd Wonen (BW) uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (wonen in een intramurale instelling met 24 uur bereikbaarheid) voor de gemeente het uitgangspunt geweest. In de praktijk is er overigens al wel sprake van een diversiteit aan opvangvormen. Naast grootschaliger woonvormen is er sprake van appartementjes in de directe nabijheid van een steunpunt. Soms blijkt overbruggingszorg BW (in de vorm van zelfstandig wonen met intensieve zorg en bereikbaarheid op maat) of een lokale maatwerkoplossing een voor cliënt uiteindelijk best passende vorm.

In het kader van de gewenste inclusieve samenleving experimenteren al veel gemeenten met het versterken van de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis. Vanzelfsprekend voor een groep cliënten met BW-indicatie voor wie dit een kansrijke mogelijkheid is (denk bv. aan sociaal netwerk nabij, financiën voldoende op orde, voldoende woonvaardigheden om zelfstandig te kunnen wonen, in staat om hun hulpvraag uit te stellen enz.).

Het concept Beschermd Thuis wordt in samenwerking met regiogemeenten en belangstellende zorgaanbieders de komende maanden nader vorm gegeven en start dit jaar als pilotproject waarbij de resultaten daarvan zorgvuldig worden gemonitord. De kosten kunnen in principe gedekt worden uit het BW-budget van de centrumgemeente.

4. Overige voorstellen

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Bieden ondersteuning door ervaringsdeskundigen	Mensen met psychische problematiek	Continueren inzet crisiskaart en ondersteuning ervaringsdeskundigen in de wijk 2019-2020	€ 25.000

Er zijn crisiskaartconsulenten opgeleid. Er zijn en worden nog verdere contacten gelegd in alle gemeenten.

De eerste aanvragen komen binnen. Voor verdere uitbouw en continuering van ervaringsdeskundige begeleiding en inzet crisiskaart is na het eerste pilotjaar een vervolg nodig.

Voor het voorzetten van voorlichting door ervaringsdeskundigen dit jaar is al voldoende budget beschikbaar gesteld.

5. Conferentie toekomst BW/MO

Doel	Doelgroep	Actie	Kosten
Draagvlak en samenwerking versterken, preventie en innovatie stimuleren	Zorgaanbieders, welzijnsorganisaties, politie, corporaties, welzijn, cliënten(organisaties),	Conferentie organiseren najaar 2019	€ 6.000

In oktober 2016 heeft de gemeenten een brede conferentie georganiseerd over Beschermd wonen. Doel was zorgaanbieders, gemeenten en andere betrokkenen te informeren over deze nog nieuwe taak van gemeenten en tevens input te verzamelen voor de te ontwikkelen regionale visienota op de toekomst van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.

Nu inmiddels enkele jaren verder, in de aanloop naar de decentralisatie van deze gemeentelijke taken, is het wenselijk opnieuw in samenwerking met zorgaanbieders een dergelijke conferentie te organiseren om draagvlak en samenwerking te versterken en innovatie te stimuleren. Ook preventie/vroeg signalering als belangrijk uitgangspunt van de gemeenten in de Kop verdient aandacht (zeker in het licht van de onlangs breed ondertekende pledge 'Noordkop gezond voor elkaar') evenals het cliëntperspectief.

Informatie over de Wet verplichte GGZ

In 2020 wordt de nieuwe Wet verplichte GGZ (Wvvggz) van kracht. Deze gaat de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz) vervangen. De nieuwe wet biedt handvatten om meer ambulante en preventieve hulp te bieden aan mensen met geestelijke problemen die niet vrijwillig in zorg gaan.

De Wvvggz regelt de voorwaarden voor zorg en eventuele opname bij psychische problemen. De wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. Uitgangspunt blijft dat iemand alleen na het oordeel van een rechter tegen zijn wil opgenomen kan worden.

De wet heeft beleidsmatig en organisatorisch flinke gevolgen voor gemeenten. Het gaat daarbij o.a. om:

- De positie van de burgemeester. De gedwongen opname wordt straks een crisismaatregel waar andere regels aan verbonden zijn;
- Ook komt er een regionaal overleg over de uitvoering van de Wvvggz tussen de burgemeester(s), het Openbaar Ministerie (OM) en de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtspraak en GGZ) moeten veilig informatie uitwisselen.

De wijzigingen van de Wvvggz ten opzichte van de Wet Bopz betekenen voor gemeenten o.m. dat iedereen de mogelijkheid krijgt om bij de gemeente een melding te doen als hij/zij van mening is dat iemand (verplichte) psychische zorg nodig heeft. De gemeente moet die melding onderzoeken (verkennend onderzoek) en zo nodig het traject naar een 'zorgmachtiging' (de huidige Rechterlijke Machtiging) bij het OM in gang zetten. Ook moet de zorgverlener bij ontslag van een inwoner uit een gedwongen opname zorg dragen voor een warme overdracht aan de gemeente.

De burgemeester behoudt een belangrijke rol bij een crisis, waarin zij op advies van een psychiater een (crisis)maatregel kan opleggen. Daarbij moet zij zo mogelijk de betrokkene horen.

Tenslotte verandert er veel rond de informatie-uitwisseling in de keten. Dit wordt landelijk ontwikkeld.

Regionaal wordt van de ketenpartijen (OM, GGZ en gemeente) verwacht dat ze periodiek een regionaal overleg voeren over hoe de verplichte zorg verloopt, zodat ze knelpunten kunnen adresseren.

Het betreft een complexe wet die veel keuzen en vernieuwde werkprocessen met zich mee gaat brengen. Gemeenten in de Kop zullen hierin vanzelfsprekend gezamenlijk moeten optrekken in nauwe samenwerking met GGD Hollands Noorden, GGZ NHN en OM, waarbij het aanbeveling verdient zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande structuren. Ook met de zorgverzekeraar zal moeten worden afgestemd. In het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio/GGD en in de commissie Jeugd en Veiligheid is ondertussen afgesproken, dat:

- Het proces voor het realiseren van een structuur voor het vormgeven van de Wvvggz in handen is van de Veiligheidsregio. Zij komen in maart met een opdracht. Gemeenten worden bij de uitwerking betrokken;
- Dit is ook besproken met de raden van bestuur van de GGZ instellingen en het OM in onze regio m.b.t. de Wvvggz.